

مندا پارێزێ کوردستان
Kurdistan Save the Children
Children's Fund

جاریه دایهیره

خواهن ئیمتياز
هێرۆ ئیبراهیم نهحمهه

سه رنوسهه
ياسين قادر زرگويزی

ستافی نوسين
نهريمان عوسمان

هونه ریی
غهمگين فهتاح

دیزاین
ئاراس مهحمود

تیراژ
پینچ ههزار دانه

ناوێشان
سلیمانی - مندا پارێزێ کوردستان

تهلهفون
٣٣٠١٠٤٢ - ٣٣٠١٠٤٣
٣٣٠١٠٤٤
٠٧٧١٥٩٩٠١١١

له میژوی (٢٠١٠/١/٢٨) دا
ژماره متمانە (٣٢) ی له سه ندرکای
روژنامه نوسانی کوردستان وه رگرته.

ئینته رنیت
www.kscf-kef.org
E-mail: pepule1992@yahoo.com

چاپخانه
کهکۆن

دابه شکردن
کۆمپانیای نیوهند
٠٧٧٠١٥١٧٥٣٣

PAPOOLA: Monthly Cultural & Educational
Child Magazine. Issued by:
Kurdistan Save the Children
VOL.200 - June-2014

پاشنیوه روپه کی خوشبو. له گهل نمندا به رپوه بوین بو مالی دایه گوله.
هههه که گهیشته نه نزیك مالیان، کالی له دوروه ههواریکرد: ئه ی گیان،
چه نه روژبو ههه ده موه که ی بیت تاقیکردنه وه کان ته وابه و له گهل نمندا
تیرتیر پله ی ستیشنه بکهین. خیراکه هه مو شتیکم ئاماده کردوه. که چوینه
ژوره وه دوای چاکوچونی من و دایه گوله له ژوری میوان دانیشته و
کالیش پله ی نممی گرت و بر دیه ژوره که ی خوی. له ژوری میوان گویمان
له دهنگیان بو:

نمم: کالی گیان، بیوره وا ده لیم، به لام ژوره که ت زور پیسه. من ناتوانم
له م ژوره دا یاری بکه م تا پاک ی نه که مه وه.

کالی: ده توخوا واز له ئیشکردن بهینه، باوه ریکه به دو کارێر پاکناکریته.
نمم: دیسان داوای لی بوردن ده که م که وا ده لیم، به لام کالی گیان
له وه ته ی تو ده ناسم، له ئیش ده ترسی. کالی گیان، سهیری نه وه مه که
ئیشه که زوره، ئیش ههه نه وه نه ده ی ده ستپیکرد، ئیتر خوشت نازانیت چو
ته واه ده بیت.

کالی: ده توخوا نمم ئیستا واز بهینه.

نمم: ئیستا کاتی وازه ننان نیه، ئیستا کاتی نه وه یه په یمانم به دیتی که
چیت له ئیش نه ترسی. کالی گیان، ئیشکردن چیریکی زوری تیدایه، که
ئیشه که ت ته واه کرد ئنجا هه ستپیکه که یته.
کالی: ناخر، با...

نمم: باشه، نه گهه تو ناویریت ده ستپیکه که یته، برۆ دانیشه تا من لی ده به مه وه.
کالی من زورم ههه له ئیشه.

کالی: که واته تا زوهه با ده ستپیکه یه، به وخوایه هه سته که م ئیشت لا
خوشه ویستکردم.

هونراوه

وینە: ئیسماعیل عومەر مەسەن

خۆم وەك خۆم

ئاوینە كەم راستگۆیە
دژی فیل و درۆیە
شیوەم چۆنبی، وەكوخۆی
دەپخاتەرۆ، دەلی تۆی
لە پێش چۆنە دەرەو
سەیردەكەم لە سەرەو
بەوردی و کاریگەری
خۆم رێكدەخەم لە بەری
ئێستا من و ئاوینە
بۆین بە هاویری كەموینە

نەممەد مسڵین نەممەد

جۆلانیەكەم

(با) پرچم دەكا شانه
دلخۆش دەبم یەكجار زۆر
لەگەڵ ئەو چۆلەكانە
دەچرین نیو بە نیو
قارین و خەند و لانی
دەمنێرن بۆ ژورسەرم
نزا دەخوینی نەنە
زیتەل و ئاگاداربە
نەكەوی بە زەویدا

كە دەچمە سەر جۆلانیە
سەیرمەدەكەن مانگ و خۆر
كە دەچمە سەر جۆلانیە
من ستران، ئەوان جریو
كە دەچمە سەر جۆلانیە
تاوی توند، تاوی نەرم
كە دەچمە سەر جۆلانیە
دەلی رۆلە وشیاربە
لە بەرزى و لە نەویدا

مەلیل مەمە سەعید (هەشید)

كۆرە شوان

هاویری هەردو چیاكانم
لەتەك سـروشت تێكەلبونم
دەشتم كانی و میڤگ و چیمەن
دار گـویزو گـیـوژو بەرو
بەهەشتی رازەوێن بۆمان
لەلای كامیان رۆژئاوێكەم

كۆرە شـوانم، لەلای رانم
بـیـئاگـام لە ماندوبونم
چـیـام والای دارو دەوێن
ساباتی قەزوان و مازو
ترش و مۆرت و چوارلا شیلان
نازانم چـی تـەـماشاکەم

زیاد (هەشاد قادر / هەولێر)

ناني ههميشه هستي به نازار ده كړدو له شي قورسبو. هاوريكاني ده يانوت: ناني، ديت دوگولي بكهين؟ نهو وه لامي ده دانه وه: نا، ناتوانم! تهن دروستيم باش نيبه. له بهرته وه ي پهنجه ي نازاري هه بو يان دهموچاوي له لايه كه وه ناوسابو، چونكه مي شوله پيوه يدايو. هاوريكاني ده يانوت: ناني، ديت بچين مه له بكهين؟ ده يوت: ناتوانم! سهرمام بووه. كاتيک هستي به (ر) له ش داهيزران بگردايه، دا يكي زور نيگه ران ده بو، خيرا ده بيرده سهر جيگه و پشتي نه رمي ده خسته ژير سهر ي و ليفه ي گهرمي پيداده داو ده يخه واند. يان ريگه ي ده دا سهر ي ته له قريون بكات و به كومپيوته ر ياري بكات.

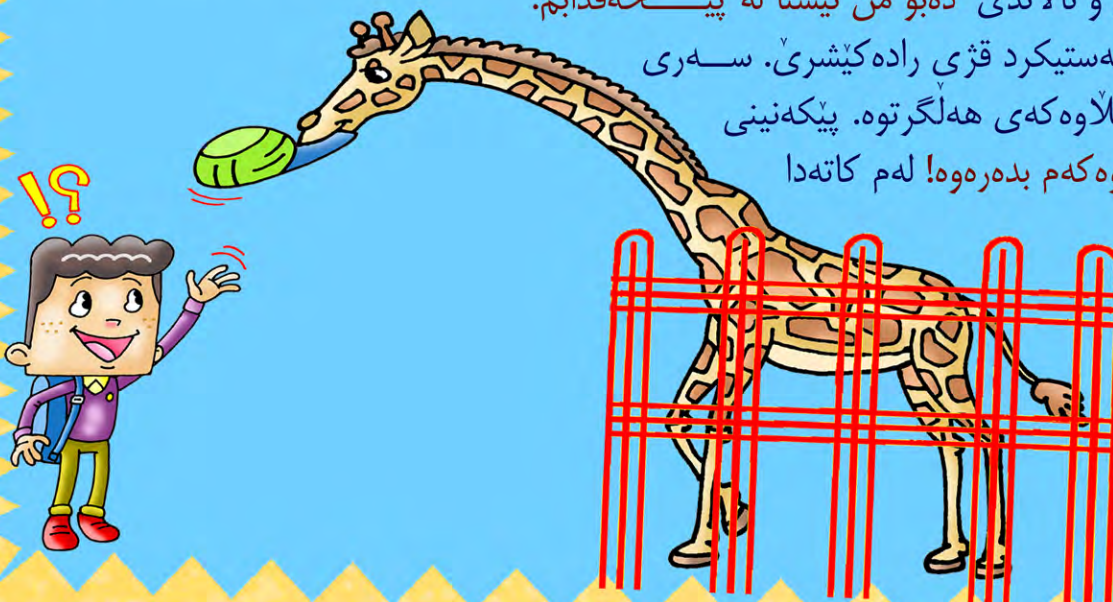
بابه ش له گه لي ميه رهبان بو، بابته ي ياري و ناميلكه ي بو ده كړي و باش ناگاي ليده بو، به لام له ههموي باستر نه وه بو ناني ده ي تواني ههر چهنديكي بوي شوربا بخوات. ههنديك كات هاوريكاني ته له فونيانده كړد تا سهر دانيبكه ن، به لام ناني نه وه نده پيوزه بو نه يده تواني به لينبات پيشوازيان ليكات. ناني سه گيكي هه بو، روژ به روژ قهله وترو ته ممه لتر ده بو، بوچي؟ چونكه ناني ههر گيز نه يده برد بو پياسه. روژيكيان دا يک و باوكي بريارياندا بچنه گه شتيكي كورت، به لام هيشتا سواي توميله كه نه بيون ناني وتي كه تهن دروستي باش نيبه. نه وان ناچار بون واز له گه شته كه بهين.

روژيک ماموستا برياريدا گه شتيكي زانستي بكه ن بو باخچه ي نازه لان، ناني وتي: من ناتوانم ييم، تهن دروستيم باش نيبه. ماموستا گو يي به م قسه يه نه دا. ناني ناچار له گه ل مندا له كاني دي سواي پاسه كه بو. كه گه ي شته باخچه ي نازه لان، ناني نابه دل دابه زي و نالاندي "ده بو من ئيستا له پيخه فدابم.

خه ريكه ده بوريمه وه" كتوپر هه ستيرد قري راده كي شري. سهر ي هه لبري و بيني زه رافه يه ك كلاوه كه ي هه لگرتوه. پيكه نيني هات و وتي: هيي ملدريژ! كلاوه كه م بده روه! له م كاته دا

به چكه فيليک خه رتومه كه ي كړد به جانتا كه ي نانيده. ناني به پيكه نينه وه وتي: هيي بچكول، بوه سته تا خوم خوار دنيكي به تامت بده مي. ئنجا كيكيكي كشميشي له جانتا كه ي دهره يناو داي به بيچوه فيله كه.

نانی و ھاوړیکانی گه‌یشتنه قه‌فہ‌سیکی شوشه‌یی که گیاندارۍ چکوله‌ی تیداو. ئه‌ژنوی نانی بهر دیواری قه‌فہ‌سه‌که کهوت، ئازاری پی‌گه‌یشت و کهوته گریان، به‌لام چاوی به مارمی‌لکه‌یه‌کی ره‌زاسوکی ناو قه‌فہ‌سه‌که کهوت گریانه‌که‌ی بیرچوه‌وه. ئنجا چون بو سیری خونواندنه‌کانی

دولفین. نانی له ریزی پی‌شه‌وه دانیشته. دولفینه‌کان خویان هه‌ل‌ده‌دایه‌ ئاوه‌که. له هه‌وادا ده‌خولانه‌وه‌و ژیره‌مه‌له‌یان ده‌کرد. هه‌مو گیانی نانی ته‌ربوو. ھاوړیکانی به‌گالته‌وه ده‌یانوت: نانی، بیگومان تو سهرمات ده‌ییت، ئه‌وسا ده‌توانی چهند روژیک نه‌یه‌یته‌وه بو قوتابخانه‌به‌لام نانی هه‌ر بیریشی له سهرمابون نه‌ده‌کرده‌وه.

ئهو روژه بو نانی روژیکي خوش و سهرنجراکیش بو. که گه‌رایه‌وه مال‌ه‌وه کهوته زوربلییی و هه‌مو شتیکی بو دایک و باوکی گیرایه‌وه. که له باسی گه‌شته‌که بو‌ه‌وه، وتی: من سبه‌ی به‌یانی بو بینینی یه‌کیک له ھاوړیکانم ده‌چم بو لادی. دایکی به‌سهرسورمان و نیگه‌رانیه‌وه وتی: به‌لام تو زور ماندوی، ده‌ییت پشو بده‌یت. نانی وتی: هیچ ماندونیم دایکه، زوریش شادومانم!

بو سبه‌ی به‌یانی، نانی ئاماده‌ی رویشتن بو. ئهو جانتایه‌کی هیناو هه‌رچییه‌کی پیوست بو تییکرد. له‌زگه، له‌فافی برینپیچ، حه‌بی ئارامبه‌خش، دل‌وپه‌ی لوت و پاکه‌ره‌وه‌ی پزشکی. بابه‌که به‌سهرسورمانه‌وه سه‌یریده‌کرد، وتی: ئه‌مرؤ تو له ماندویتی‌دا نه‌خوشده‌که‌ویت! نانی وتی: دل‌نیا به‌وا ناییت. من ده‌مه‌وی بیمه‌پزشکی گیانداران و هه‌ر له‌مرۆشه‌وه ده‌ستبه‌کارده‌بم.

بہر کہ و نین

ټم يارپه به دو دهسته ٤ يان ٨ که سبي ده کريت. سه رتا شوينيکي فراوان دياربي ده کريت و دو هيل له مسهرو نه وسه ري شوينه که ده کيشرين و پييده لين ياريگه. له ده سپيکي يارپه که دا ده سته يه که م دا په ش دهن، نيوه يان بو ديوي دهره وه ي هيلي يه که م و نيوه که ي تريش بو ديوي دهره وه ي هيلي دووه م. ده سته ي دووه ميش ده چنه ناوه ندي هر دو هيلکه وه واته ناوه راستي ياريگه که. ده سته ي يه که م توپيکي مامناوه ند ده هينيټ و يه کيک له ياريزانه کان توپه که ده گريته ده سته ي دووه م. نايټ ده سته ي يه که م بچنه ناو ياريگه که وه. ده سته ي دووه ميش پيوسته بلاوه بکه ن به ناو ياريگه که داو نايټ توپه که يان بهر که ويټ، نه گهر هر کاميان توپه که ي بهر که وت نه که سه داده نيشيت و توپه که ده چيټه لاي نه و سه ري ده سته ي يه که م و دوباره توپه که ده گر نه وه ده سته ي دووه م. بهم جوړه يارپه که به رده وام ده يټ تا سه رجه م ياريزاناني ده سته ي دووه م توپه که يان به رده که ويټ. مهر جي بردنه وه ش کام ده سته زور ترين کاتي پيوستيت بو تيکه وتن، واته زو توپه که يان به رنه که ويټ نه وه يان ده ياته وه.

هونه رمنه ندو ته کتري به تواناي ئه مرکي ميل بلانک سالي (۱۹۰۸) له دايک و باوکي جوله که له ئه مرکي له دايک بووه.

له منداليه وه خولاي موزيکي هه بووه و شاره زايي له ژه نيني (گيتاري کاره بایي، که مانچه و سوزه فون) دا پهيدا کردووه. له سالي (۱۹۳۷) دا له کومپانيا کاني بهر هه مهيناني فيلم کارتوند کاري دهنگي بو چندين کاره کتري کارتوني کردووه و

توانيو يه تي دهنگي خوي له گه ل که سایه تيه کارتونه کاند بگونجيني و بيته خوشه ويستي مندان. زياتر له (۵۰) سال له بواره دا کاري کردووه و به شداريي له نزیکه ي (۳۰۰۰) فيلم کارتوند کردووه. به هوي ليهاتويه وه له بواره دا نازناوي (پياوي هه زار دهنگ) ي پيه خراوه. له سالي (۱۹۸۹) دا کوچيدواي کردووه.

هه مه دهنگ

پرته قالي ژا پوني

دره ختيکي هه ميه شه سه وزه و نيشتماني سه ره کي روژ هه لاتي ئاسيايه. دريژيه که ي (۲,۵ تا ۲,۶) مه تره. گه لاکه ي سه وزي بريقه داره و گوله که ي سپيه. به ره که ي له پرته قال ده چي و رنگي پرته قاليه کي بريسه که داره، له بهري هه موو مزره مه نيه کاني تر بچو کتره و کيشي (۸ تا ۱۰) گرامه. تاميکي خوشي هه يه و به توپکله وه ده خوري. ئه م ميوه يه به کولاي و يش ده خوري و له دروستکردني زه لاتو و مره باو جه ليشدا به کار ده هيني ري.

کوله که ي سور (کوله که گه وره)

له کومه له ي کوله که ي سه وزه، به لام به ها خوراکیه که ي زور تره. بريکي زور فيتامين (A)، پروتين، چه وري و نيشاسته ي تيدايه، به لام له چاو (کوله که ي سه وز) دا بريکي که متر ئاسن و کالسيومي تيدايه. به کولاي ده خوري و گرنگترين سودي له وه دايه که تووه که ي ده خوري بو ده رکردني (تاکه کرم) له ريخوله دا. له کونه وه له کوردستاندا ده روپنري و وه ک خواردن و ده رمان به کار ده هيني ري.

ئا: ديلا
وينه: سامان عوسمان

كەلۈپەلە كانى ناو جانتاكەى مانى

ئەمرۆ، مانى يەكەم روژى بو بچىتە قوتابخانە. زۆر دلخۆش و
بەپەلە بو، جانتاكەى ھەلگرت تا كەلۈپەلى قوتابخانەى
تېبكات، بەلام پاش ماوھىەك بە بېزارىيەو
چوۋە لاي باوكى و وتى: ھەرچەند
دەكەم پەرتوكە كانم لە جانتاكەدا
جيان نايىتەو! باوكى
سەيرىكى جانتاكەى كردو
بە سەرسامىيەو پرسى:
ئەو چىت لە جانتاكەت
ھاويشتو، وا ھەلامساو؟
بابە دەستىكرد بە دەرھىنانى
كەلۈپەلە كانى ناو جانتاكە.

سەرەتا ورچە خەپە پاشان تەلەفونى يارىي،
تومبىلە باغە، چەند نامىلكە چىروكېك و
پەراۋىكى بچوكىش لەژىر ھەموياندا گرمۆلە
بىو و بەرگەكەى درابو. باوكى وتى:
ئاخر گىانەكەم ئىدى ناچىتە باخچەى
ساوايان! تۆ دەچىتە قوتابخانە، ئەمانە
ھىچيان لە قوتابخانە بەكەلكت
نايەن! مانى نىگەرەن بو، وتى:
ئاخر ورچە خەپەش دەيەوى وانە
بخوینىت، تەلەفونىش بو ئەو بەشە
كە تەلەفون بو دايكم بكم.
نامىلكەكەشم بۆيە ھەلگرتوۋە
كە فىرى خویندەنەو بوم بو خوم
دەيخوینمەو.

بابه وتی: قوتابخانه شوینی مروقی گه وره و گرنگه، توش ئیستا
 گه وره و گرنگیت و دهبی وانه کان بخوینیت تا فیریت و له
 داهاتودا کاری گرنگ بکهیت. ئەم یاریانه بو مندا لان
 که له باخچهی ساوایان یاریده کهن. ئیتر له مه وودوا
 تو نابیت له پوڤدا یاری بکهیت. مانی وتی: ئەی گیان،
 که واته من وهک توو مامم و ئەوان گه وره و
 گرنگم. پاشان که میک بیریکرده ووه وتی:
 ورچه، تو له ماله وه بمینه وه تا ده گه ری مه وه.
 ته له فونیشم ناویت، ئاخو له راستیدا
 هه زهنگیش لی نادات. بابو وتی
 نامیلکهی چیرۆکه کانیش له ماله وه
 دابنی، دهبی له قوتابخانه پهرتوکی
 وانه کانت بخوینیه وه. که واته
 چ بخه مه جانتا که وه؟!

باوکی سه ره تا پهرتو که کانی خسته
 جانتا که وه، پاشان بهرگی پهراوه که ی
 به که تیره چاک کرده وه و خستیه وه
 ناو جانتا که وه. ئنجا پینوسی و
 لاستیکی و قه له مداده ریک.
 دواتر په ردا خیک و دهسته سړیکی
 خسته ناوی. بابو هه مو
 پیوستیه کانی خسته جانتا که وه،
 به لام هیشتا جانتا که پرپر نه ببو.
 مانی وتی: ئیستا جانتا که م هه مو
 که لوپه له کانی تیدایه و ده توانم به
 ئاسانیش هه لیگرم.

نابی ناوده می ساواکان ماچبکه یین، بۆچی؟

ئیمه هه مومان مندالی ساوامان خوئنده ویت و هه زده که یین ماچیانبکه یین، به لام نابی ناوده میان ماچبکه یین. ههروه ها نابی بهرله وهی خوراکیان بده یینی، خومان تامی خوراکه که بکه یین یان به فوی ده ممان ساردی بکه یینه وه، بۆچی؟! له وانه یه ئیمه ییئوه وهی ئاگاداربیین، پوکمان یا قورگمان یا ناوده ممان برینداربیئت یا هه ویکردبیئت، که واته ژماره یه کی یه کجار زور قایرؤس و به کتريا له ناو ده مماندا ده ژین. ئنجا کاتییک ناوده می ساواکه ماچده که یین یان فو له خوراکه که ده که یین و تامی ده که یین، ئه و سهدان قایرؤس و به کتريا له ده می ئیمه وه ده گوازیینه وه بۆ ناوده م و گه روی منداله که وه ده بیئت هوی هه وکردنی ئالوه کان (له وزه تیئ) و پوک و گه روی ساواکه. بۆیه وا باشتیره له جیاتی ده می مندال، ده سته بچو که کانی ماچبکه یین، چونکه ئه وان زورناسکن و بهرگهی نه خوئی ناگرن.

کاتییک شوینیکی له شمان به سوکی بریندارده بیئت، پاش ماودیهک خوی ساریژ ده بیئت، چۆن؟

کاتییک شوینیکیمان بریندارده بیئت، هه ر راسته وخو دوا ی برینداربونه که، میشک فه رمان به خوین ده کات بۆ چاککردنه وهی برینه که، خوینیش راسته وخو ده سته کات به کاره که ی. سه ره تا خه پله کانی خوین بۆ ئه وهی ری له خوینبه ربون بگرن، ئه و کونه وردانه ده گرن که به هوی برینه که وه له مولوله خوینه کاندایه ابون، دواتر پروتین ده سته کان به مه یینی ئه و خوینه ی که له ده می برینه که دایه. له م کاته دا خرو که سپیه کان له برینه که وه ده چنه ده ره وه تا دیوی ده ره وهی برینه که له پیسی و به کتريا و خانه ی مردو پاکبکه نه وه. ئنجا ئه و خانانه ی که له چواره وری برینه که نه ده سته که نه به دروستکردنی خانه ی تازه تا پیستی تازه دروستبکه نه و برینه که داپوشن، ههروه ها هه ندیک خانه ی تریش ده سته که نه به دروستکردنی جو ره (ریشال) یک بۆ ئه وهی پیسته تازه که به هیژبکه نه به م شیوه یه ورده ورده برینه که ساریژده بیئت.

ئا: راشنۆ
ویننه: سامان عوسمان

بە يانېيە كى سالى (۱۹۹۱) بو، ئەو كاتە ئالا تەمەنى
هەشت سالان بو. ئالا دەستىك جلى كوردى
پوشى و لەگەل نەورۆزى ھاورييدا چون بۇ
قوتابخانە. وەك روژانى ھەمو پېنجشەمەيەك،
بۇ ھەلكردى ئالا لە گۆرەپانە كەدا ريزبون.
مامۇستاكانيش جلى كوردىيان لەبەر كوردو
بە تەنيشتى بەريوہبەرەو وەستان و چاوہري
ھەلكردى ئالايان دە كورد. نەورۆز بە ئالاي وت:
ديارە بۆنەيە كى زور گرینگ ھەيە، چونكە
بەريوہبەر لە بۆنەي زور گرینگدا نەبي جلى
كوردى لەبەرناكات. بەريوہبەر چەند
ھەنگاويك لە ئالا كە چوہ پېشەوہ، ئنجا كەميك بەرزيكردەوہو دو ماچيكرد.

ئالا بە نەورۆزى وت: ئەمە ئالاكەي جاران نيە،
وايزانم لەبەرئەوہ ماچيكرد. نەورۆز وتى:
ئەمە يەكەمجارە ئەم ئالايە دەبينم. كە بەريوہبەر
ئالاكەي ھەلكرد، بە دليكي خۆشەوہ رويكردە
قوتايان و وتى: ئەمە ئالاي كوردستانە. ئيتىر بو بە
چە پلەريزان. بەريوہبەر وتى: دەميكە خەون بەم
رۆژەوہ دەبينم. كە لە بۆنە جيھانيە كاندا ئالاي
ولاتانم بە بي ئالاي كوردستان دەبينى ھەستم
بە ستەمليكرائى دە كوردو دەموت ھەر ئيمە
ئالامان نيە! بەلام ئازايەتي پېشمەرگەو
ھوشيارى نەتەوہ كەمان داگيركەريان لە
كوردستان دەريپەران و ئەم ئالايەيان ھەلكرد.
تا چياكانى كوردستان بميني ئەم ئالايەش دەميني.

شاریا یاریا

مریشکه که جگه یه نه
به بیچوه کانی.

کام لاهم کرداره بیرکاریانه
کردیه (۱۲)، یاریزانه که
لهو شوینه وه گول دهکات.

$$\begin{array}{r} ۱۲ \\ + ۱۹ \\ \hline \end{array}$$

$$\begin{array}{r} ۲۶ \\ + ۲۲ \\ \hline \end{array}$$

$$\begin{array}{r} ۶۸ \\ - ۵۰ \\ \hline \end{array}$$

$$\begin{array}{r} ۲۷ \\ + ۳۸ \\ \hline \end{array}$$

$$\begin{array}{r} ۲۷ \\ - ۱۶ \\ \hline \end{array}$$

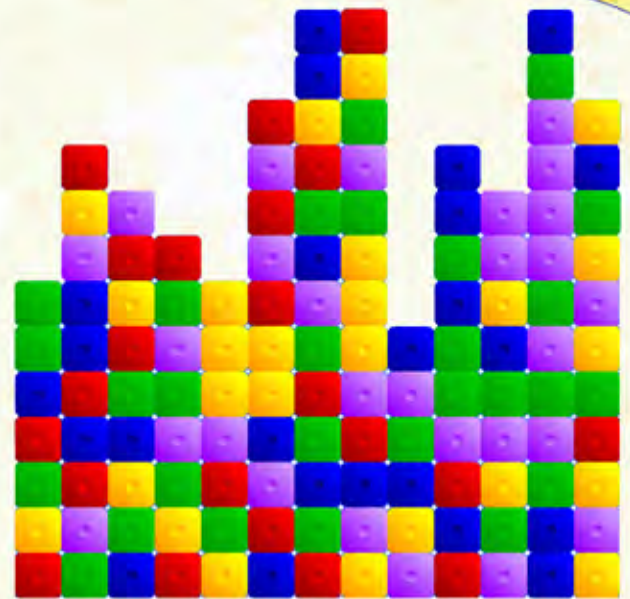
$$\begin{array}{r} ۵۵ \\ + ۱۵ \\ \hline \end{array}$$

$$\begin{array}{r} ۷۳ \\ - ۳۷ \\ \hline \end{array}$$

$$\begin{array}{r} ۹۹ \\ - ۸۷ \\ \hline \end{array}$$

ئهه پارچه یه کام به شتی
خشته کیه؟

سې پەرداخ لەم
پەرداخانە لایبە،
بە و مەرجهی
پەرداخەکی
سەرەو
نەکەوێت.

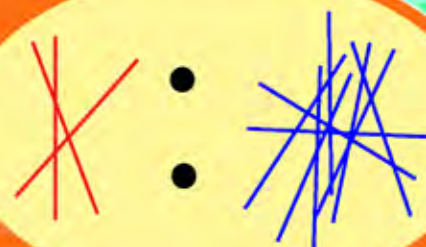
3:38

3:09

3:45

3:17

3:25

جوان سەیری هێلەکان بکە و بزانه کاژێر چەندە؟

لە ئاو یەکیک لە کۆمەلەکاندا
وێنەیەک هەیە لە کۆمەلەکانی تردا
دووبارە نەبووتەو، ئەو وێنەیە گەمە؟

پيره ميردېک هه بو، زور جار خه لکي ده بيني
له کاتي خوښندنه وه دا چاويلکه يان
له چاوده کرد. بيرېکرده وه "باشه بوچي
منيش چاويلکه يه ک نه کرم!" هر ټه روژه
چووه دوکاني چاويلکه سازېک و پرسي:
چاويلکه تان هه يه بو خوښندنه وه؟
فروشياريه که کومه ليک چاويلکه و
په رتوکيکي خسته به رده ستي. ټه وپش
يه که يه که هه مو چاويلکه کاني تاقېکرده وه،
به لام نه يتواني هيچ شتيک بخوښننه وه.
به فروشياريه که ي وت: ټه م چاويلکه نه
هيچيان بو من باش نين. فروشياريه که
دانه يه کي تري دايه که نوسينه که ي زياتر
گه وره ده کرد.

مامه پيره ته ماشاي په رتوکه که ي کردو وتي: سهرم گيژده خوات! فروشياريه که وتي: تو خوښنده واريته هه يه؟
مامه پيره وتي: نه خير، به لام دهمه وټ چاويلکه يه ک بکرم تا منيش بتوانم وه کو هه موان شت بخوښننه وه.
فروشياريه که ده ستېکرد به پيکه نين و وتي: مامه گيان، چاويلکه فيري خوښندنه وه و نوسينت ناکات، تنهها يارمه تيت
ده دات پسته کان باشتر بينيت. تو پيوستت به چاويلکه نييه، به لکو پيوستت به وه يه خوت فيري خوښندنه وه و
نوسين بکه يت.

شه مامک په کيکه له شاروچکه دلگیره کانی باشوری کوردستان و سهر به پاريزگه ی هه ولير. ده که ویتته روژئاوای شاری هه ولير هه و و نزیکه ی (۲۰) کیلومه تر لییه وه دوره. هه لکه و ته ی جوگرافی ئه م شاروچکه یه له نیوان ههر دو گوندی (پیرداودو دوسره فه تاح) دایه، له سهر ریگه ی سهره کی (هه ولير - مه خمر). ئه م شاروچکه یه له گهره که کانی (پیرداود، دوسره فه تاح و ئازادی) پیکدیت و (۶۴) گوند له خوده گریت و سهرجه می ژماره ی دانیشتونای شاروچکه که نزیکه ی (۱۳۶۰۰۰) که سه. شاروچکه ی شه مامک ده که ویتته

دهشتی به پیتی شه مامکه وه، هه ربویه ناو نراوه شه مامک. وشه ی شه مام به مانای (کاله ک : گندوره) دیت. دانیشتونای ئه م شاروچکه یه سهرقالی کشتوکال و ئاژه لدارین، گهنم و جوو سه وزه ی دهشتی شه مامک و به روبومی شیرمه نی به تایبه تی ماست و په نیری شه مامک زور به ناوبانگن.

ئا: په پوله

کویو

گیانداریکی ئاوی شیره دهری کروژهنده یه. شیوه ی له جرج ده چیت بویه پیشی دهوتریت (جرجی روبار). به زوری له زونگاوه کانی ئه مریکای باشوردا ده ژی. له شی (۴۰-۶۰) سانتیمه ترو کلکی (۳۰-۴۵) سانتیمه تر دریر، کیشی (۵-۹) کیلوگرامه. په له کانی کورتن و پییه کانی دواوه ی په رده دارن. چاوو گوپکانی بچوکن و ددانه کانی تیژن. له شی به فرهویه کی نهرم داپوشراوه که قاوه ییه کی سورباو یان قاوه ییه کی زهر دباوه، به لام سنگی خوله میشیه کی تاریکه. لموزی په له یه کی سپی پیوه یه و کلکی به پوله که داپوشراوه. ده توانیت ماوه ی (۵) خوله ک له ژیر ئاودا بمینیتته وه.

خوراکی سهره کی روه کی ئاوییه و به گشتی به شه و چالا که و به شوین خواردندا ده گهریت، به لام له زستاندا به روژ چالا که. مییه کان له (۱۳۰) روژدا ده زیسن و زیاتر له (۳) بیچویان ده بیت که ماوه ی (۷-۸) هه فته له ژیر چاودیری باوانیاند ده مینته وه.

ئا: دیاری

وین: سامان عوسمان

كۆنۇسوكى نودا

ئا: غەمگىن فەتەخ

نېمى ANIME アニメ

ناوى نېمى: دەستېپكى سەرگەوتىن
Victory Kickoff

نوسەر: ھىرۇتو كاۋاباتا

وېنەكىش: ھاجىمى واتانابى

مىوزىك: جەيمس شىمۇجى

دەرھىنەر: كۆنۇسوكى نودا

جۈرى نېمى: ۋەرزىشى ۋ پەرۋەردىيە

مىلادى: ۳۹ نەلقە

سالى بەرھەمھىنان: ۲۰۱۲

كۇمپانىيى بەرھەمھىن: تىۋ نېمىمەيشىن

دەستېپكى سەرگەوتىن

كېرەكلىك چىرىكەكە

(شۇ) خويندكارى پۇلى شەشەمى
 بىرەتتە ۋە ئەندامى تىپى دوگۇلى
 خويندنگە كەيەنە. راھىنەرى
 تىپە كە دەست لە كاردە كىشىتە ۋە
 تىپە كە يان نامىنىت. شۇش ئەم
 روداۋەى لاناخۇش دەبىت ۋ
 ھەۋلەدات بۇ دۈزىنە ۋەى تىپىكى
 لىھاتو. رۇژىك كچىك (ئىرىكا)
 دەبىنىت كە لە باخچەيە كە
 تۇپىكى يىنە ۋ يارىدە كات شۇ
 سەرسامەبىت پىنى ۋ پاش يە كتر
 ناسىن داۋادە كات كە پىنكە ۋە
 تىپىك دروستىكەن. پاش
 ماۋەيە ك سى برا دەدۈزىنە ۋە كە
 توانايە كى باشىات لە تۇپى پىندا
 ھەيە. ئەۋان زانىارىيات لە سەر
 راھىنەرىك ھەيە كە ماۋەيە كى
 زۇرەۋازى لە راھىنەرىي ھىناۋە.
 پاش بىنىنى راھىنەرىكە.
 ھەرچۇنىك بىت قايلىدە كەن ۋ
 تىپىكى تۇپى پىن لە كچ ۋ كور
 پىنكە ھىنن بە ناۋى (سەرگەوتىن).
 سەرەتا پاش ئابن. بەلام دۋاى
 چەندىن راھىنات ۋ يارىبىكرەن
 تىپە كە يان زۇر بە ھىز دەبىت ۋ
 بەشدارىي لە خولىكى جىھانىدا
 دەكەن ۋ جامى خولە كە دەبەنە ۋە.

راهنه‌ری تپی سهر که ووتنه.

ماسارو

تپه که یه هیرش به ریکی سهر که ووتی.

تاکوما

کچیکی وریاه و چند ئاسته نگیکی بو دروست ده بیت که له تپیکی کوران یاری بکات.

نیریکا

شو

به هوی کیشیه وه چند جاریک توشی تانه ده بیت، به لام دواتر کیشی داده به زینیت.

رهیکا

تاگیا

گولچی لیها توی تپه که یه.

سی بران و بنچینه ی سهره کی تپه که ن.

ریوجا

نوزو

کوتا

دهاست و چاوتان خوش

شادیار مەممەد مەمەد
پۆلی مەوتەم
قوتابخانەیی توفیق وەهەبی بنەرەتی

کوردستان

کوردستان، کوردستان
زۆر دلگیر و جوانی
جوانه گۆل و گولزارت
شاخی بلندت ههیه
نیشتمانی پر ئه‌وین
نه‌ورۆزت ره‌نگاو ره‌نگه

ئه‌ی خاکی رۆشنیبران
تۆ دل و ده‌رومنانی
له‌ وه‌رزێ به‌هارانت
له‌ جوانی بیۆینه‌یه
تۆی مه‌لبه‌ندی راپه‌رین
وه‌ک تیشکی خۆر قه‌شه‌نگه

په پوله

په پوله که‌م، په پوله‌ی جوان
په پوله‌ی جوانی کوردستان
بالنه‌خشین و پر ره‌نگی
چه‌نده پیده‌نگ و مه‌نگی
له‌م چل ئه‌چی بو ئه‌و چل
ئه‌مژی شیه‌ له‌ناو گۆل
به‌رگه‌ی سه‌رما ناگری
به‌هاران ده‌رده‌که‌وی
تۆ شیرین و نازداری
له‌ناو باخاندا دیاری
ده‌رکه‌وتی لی‌ره‌و له‌وی
مندال هه‌مو تۆی ده‌وی

لاشه به‌زاد
پۆلی هه‌شته‌م
قوتابخانەیی فیلالی بنەرەتی

بانو ئازاد / (۱۳) سال - سلیمانی

ساوین مەمە غەریب / (۱۰) سال - سلیمانی

هېرو ئارۆ / (۸) سال - سلیمانی

سیما مەممەد / (۹) سال - سلیمانی

نەرىنا (هەمىم) / (۶) سال - سلیمانی

ژاليا ئىسماعىل قادىر
پۇلى پەوارەم
قوتابخانەى بلندى بىنەرەتى

خۆشەويستى بۇ بالىدە

روژيک ھونەر لە قوتابخانە دەگەراییەو بىنى چەند منداليک ئازارى چۆلەكەيەك دەدەن. ھونەر وتى: ئەم بالىدەيە بەستەزمانە، تەكايە ئازارى مەدەن. ئىنجا چۆلەكەيە بىردەو بۇ مالىەو بە دايكى وت: دايەگيان، دەتوانم ئەم چۆلەكەيە بەخيوکەم تا چاک دەبيتەو. دايكى زور خوشحال بو، وتى: ھونەر گيان سەرەتا بىرینەكەي ساريژ بکە. ئيتەر دواى چەند روژيک لە چارەسەرکردن بىنى چۆلەكەكە زور باشەو ئازادىکرد.

چينەر (هەمىم) / (۱۲) سال - بازيان

WÊNEY DAPÎRE

Em beyanîye Şilêr û Dilêr leser kompîwtereke kirdyane denge deng, em deywit serey mne û ew deywit serey mne. Dapîre hesta kompîwterekey kujandewe û be xendeyekewe witî: **wabzanim serey kestan nîye, êsta serey mne. Şilêr û Dilêr besersûrmanewe wityan: bibûre dapîre giyan, ey êsta çî bikeyn? Dapîre witî: biron herduktan perawî wêne û pênuşe rengînekantan bihênin û wêneyekî dapîrey xotan bikêşn. Dwanze xulektan bo dadenê bizanim wênekey kamtan cwantir debêt?!**

Şilêr û Dilêr em yariyeyan zor pêxoşbû, be nzîkey de xulek wênekanyan tewawkird. Şilêr seyrî wênekey Dilêrî kird û witî: **min birdmewe. To lutewanekey dapîret bîrçuwe! Dilêr witî: to rastdekeyt min heleyekî gewrem kirduwe. Belam ke be başî sernicî wênekey Şilêrî da, daye qaqaî pêkenîn û witî: le rastî da ne to biraweyt û ne min, تنها dapîre biraweye. Eha toş wêney didanekanî dapîret kêşawe, belam seyirke dapîrem taqmekey le demda nîye. Ewan hersêkyan dayane qaqay pêkenîn. Ey êwe hawrêyan, êwe ta êsta wêney dapîrey xotan kêşawe?**

Ako Mihemed Sabîr / Suêd
Wêne: Îsma'îl Omer Hesen
Latîni: Salih Bêçar

Aa اا Bb بب Cc جج Çç Çç Dd دد Ee هه Êê ئه Ff فه Gg گگ Hh هه Ii ئی یی — Jj ژژ Kk کک Ll لل Mm مم
Nn نن Oo وو Pp پپ Qq قق Rr رر Ss سس Şş شش Tt تت Uu وو Vv فف Ww وو Xx خخ Yy یی Zz زز

Marty is a Helping Mouse

By: Wes Fessler

Translated by: Hana Omer Salih

It was Friday night and Marty was relaxing in a chair. He had his feet propped up, watching a show without a care. His mom was in the kitchen cleaning dishes, pots and pans. But then she started feeling sick and had to change her plans. She went to bed and said she'd finish up after a rest. She needed to lie down, because she did not feel her best. Marty turned the TV off and said, "Are you all right?" His mom said, "I'm OK, but I will need to rest tonight." So off to bed she went, and Marty felt a little sad. He could have helped out more, but since he didn't he felt bad. So while his mother rested, he cleaned every pan and pot. He washed up all the dishes, and scrubbed every little spot. The kitchen was so clean, it seemed to sparkle everywhere; and Marty felt much better. When Marty's mom woke up she thought she had a lot to do. She had to clean the kitchen, and wash all the dishes too. But when she came to do it, she could not believe her eyes. The kitchen

was all cleaned up. It was such a nice surprise. She thanked Marty for caring, and for all the work he did. She told him he was thoughtful, and a really super kid. So Marty learned that day that helping can be fun to do. It made someone feel happy, and it made him happy too.

مارتی مشکیکی یارمه تیده ره

شهوی ههینی بو، مارتی لهسه کورسیه ک دانیشتبو. به قاچه کانی خوی راگرتبو، بیگویدانه دهووبه ره سهیری نمایشیکی ده کرد. دایکی له ناندینه که (موبهق) سهرقالی پاککردنهوهی قاپ و مهنجهل و تاوه بو، به لام دواتر ههستیکرد که نهخوشه ناچاربو پلانه کهی خوی بگوړیت. چوو ناو جیگه کهیی و وتی که دوای پشویه ک کاره کانی تهواوده کات. پیویستی بهوهبو که پال بکهویت، چونکه ههستی به باشی نه ده کرد. مارتی تهله فیزیونه کهی کوژاندهوه و وتی: **تو باشیت؟** دایکی وتی: **من باشم، به لام نه مشه و پیویستم به پشوه.** به شه که تی چوو ناو جیگه وهو خهوت، مارتی ههستی به کهمیک دلتهنگی کرد. نهو دهیتوانی یارمه تی بدات تا وای لی بهسه ره نهیهت، به لام چونکه یارمه تی نه دابو، ههستی به دلتهنگی ده کرد. له کاتیکدا دایکی خهوتبو، نهو گشت تاوه و مهنجله کانی پاککردهوه. ههمو قاپه کانی شوست و ههمو پهله کانی لیکردهوه. ناندینه که نهوهنده خاوین بو له ههمو لایه کهوه ده درهوشایهوه، مارتی ههستی به دلخوشیه کی زور ده کرد.

کاتی دایکی بهئاگاهات وایزانی کاری زوری ههیه بیانکات. دهی ناندینه خاوین بکاتهوهو گشت قاپه کانیش بشوات، به لام که هاتهسه ره نهوهی کاره کان بکات، باوهری به چاوه کانی خوی نه کرد. ناندینه که گشتی خاوینکراپوه. شتیکی چاوه روان نه کراوی جوان بو. سوپاسی مارتی کرد بو نهو بایه خپیدانهیی و نهو کارانهی که کردونی. پیی وت که به راستی مندالیکی ژیرو نایابه. مارتی لهو روژهوه فیرو که یارمه تیدان ده کریت بو کات بهخوشی بهسه بردن بیت. یارمه تیدان وا ده کات که سانیک ههست به دلخوشی و خوشی دلخوشبیت.

وینده: سه‌ر تیپ فته‌تاج

په‌رداخ

پینوس

مانگ

تیسقان

پیتی (B)

ته‌ور

ئالا

چه‌رخ

راسته

میش

له تابلوکه‌ی
سه‌ره‌وه‌دا
ئه‌م وینانه
بدو‌زه‌ره‌وه

ئارىو نەبەز

مىنا خەسرەو

نەسماء كۆچەر

راكو كاروان

شەنبار شىركو

لاقىن رزگار

لازيان فاتىح

بوار ئىقبال

زايان محەممەد

بەفرىن ھىرش

ئەريا ئاۋات

پەريا ئومىد

ليا ئاراس

لەنبا كەمال

مەستى فەلاح

يارا دلير

كەقىن ھىرش

لاقىن فوناد

نیوہ ناگاداری چاوتان بن!

۱

۲

۳

۴

۵

۶

۷

۸

۹

۱۰

